Handreiking Online Course

Verpleegkundig perspectief: zorg voor kwetsbare ouderen

INFUSE

online medical courses

Aanleiding

"Van de 70-plussers die in het ziekenhuis worden opgenomen, komt 35 procent slechter functionerend uit het ziekenhuis." (Covinsky et al., 2003)

KNMG standpunt sterke medische zorg voor kwetsbare ouderen

Inhoudsopgave

Algemene informatie 2
Interactieve Online Course 2
Hoe deze Handreiking te gebruiken 3
Rol verpleegkundig specialist/expert geriatrie 3
Tijdsinvestering 4
Rol Leerhuis 5
Acties Teamleider 5
Uitleg Keuze menu 6
Keuze menu 7
Week 1: Kwetsbaarheid 7
Korte beschrijving Online Course 7
Keuze menu week 1 7
Week 2: Verwardheid 10
Korte beschrijving Online Course 10
Keuze menu week 2 10
Week 3: Functionele achteruitgang 12
Korte beschrijving Online Course 12
Keuze menu week 3 12
Korte beschrijving Online Course 14
Keuze menu week 4 14
Week 5: Complexe besluitvorming 15
Korte beschrijving Online Course 15
Keuze menu week 5 15
Achtergrondinformatie 16
E-Infuse 16
Future Learn 16

Algemene informatie

In het huidige zorglandschap is de kwetsbare oudere een steeds groter wordende groep patiënten. Bijna elk specialisme heeft in toenemende mate te maken met de zorg voor kwetsbare ouderen. In de huidige verpleegkunde opleiding is meer en meer aandacht voor de zorg voor de kwetsbare oudere. Echter de huidig werkzame verpleegkundige beroepsgroep moet het zonder deze kennis stellen. Dit probleem is ook herkenbaar in de geneeskunde opleiding en medische vervolgopleidingen.
Om dit probleem op te lossen en betere zorg te kunnen verlenen voor deze groep patiënten, heeft het College Geneeskundig Specialismen (CGS) het '*Project Ouderenzorg' uitgevoerd (2013-2016)*. Dit project streefde ernaar de medische zorg voor kwetsbare ouderen specifieke aandacht te geven binnen alle medische specialismen. Uitgangspunt hierbij is dat '*Alle specialisten dienen te beschikken over (basis)kennis van de ouderenzorg en zich te bekwamen in de competenties die bij uitstek aan bod komen in de medische zorg voor kwetsbare ouderen'*.
Het streven van het CGS-project was onder meer om ouderenzorg in de medische vervolgopleidingen te verankeren en de zittende specialisten via bijscholing bij dit onderwerp te betrekken. De online course kwetsbare ouderen voor snijdende en beschouwende specialisten is hiervan het resultaat. De course is in het land goed ontvangen, mede hierdoor werd bedacht de medische course door te ontwikkelen voor verpleegkundigen die op HBO niveau functioneren, met als uitkomst deze online course. De onafhankelijke stichting E-Infuse heeft deze cursus samen met verpleegkundig specialisten en gespecialiseerd verpleegkundigen geriatrie vormgegeven. Deze handleiding is geschreven door V. Hogervorst, verpleegkundig specialist geriatrie Tergooi, op basis van haar MSc thesis waar ze onderzocht hoe de zorg voor kwetsbare ouderen verbetert kan worden middels een blended leer traject. Het is gebaseerd op de handreiking die voor de medische vervolgopleidingen is ontwikkeld.

Interactieve Online Course

Het doel van deze interactieve course is kennis te vergroten over kwetsbare ouderen en de uitdagingen die de zorg voor deze doelgroep met zich meebrengt voor, tijdens en na een behandeling. Tevens willen we de discussie over de zorg omtrent de kwetsbare ouderen op gang brengen om zo de zorg te verbeteren.
De course wordt aangeboden via een platform (Futurelearn) dat gebaseerd is op het werken met MOOC's (Massive Open online Courses) en duurt in totaal 5 weken. Elke week wordt een specifiek onderwerp behandeld: Kwetsbaarheid, verwardheid, functionele achteruitgang, polyfarmacie en complexe besluitvorming. De diverse onderwerpen worden aangeboden door middel van herkenbare casuïstiek, expert talks, handige tools en mogelijke activiteiten voor in de dagelijkse praktijk. Daarnaast worden de deelnemers uitgenodigd om via het forum vragen te stellen, ervaringen uit te wisselen en in discussie te gaan met peers en professionele docenten.

Verpleegkundigen kunnen individueel deelnemen aan deze course, maar voor een maximaal leerrendement en om de verworven kennis direct in de praktijk toe te kunnen passen, wordt aangeraden om de course in teamverband en/of ander samenwerkingsverband te volgen. Deze handleiding geeft richting om een maximaal leerrendement op de afdeling/ instelling te behalen. De tijdsinvestering voor deze course is maximaal 2 uur per week. De weekverdeling volgen wordt aangeraden om zo het best met andere cursisten in discussie te kunnen, maar het is mogelijk op eigen tempo de cursus te doorlopen.

Hoe deze Handreiking te gebruiken

Deze handreiking is opgesteld voor **teamleiders, verpleegkundig specialisten en of gespecialiseerd verpleegkundigen geriatrie (VS/expert)** en **leerhuizen** van de ziekenhuizen met deelnemers aan de Online Course. In deze handreiking wordt als eerste de rol van de teamleider, VS/expert en het leerhuis beschreven en welke activiteiten het leerrendement van deze Online Course kunnen verhogen.
Daarna wordt per week een korte uitleg gegeven, waarbij via een keuze menu mogelijkheden en tips worden gegeven hoe de opgedane kennis toe te passen in de dagelijkse praktijk. Met kleine aanpassingen in de dagelijkse werkzaamheden kan een grote verandering tot stand worden gebracht.

Rol Teamleider
'Leren' vindt plaats als de verpleegkundige het belangrijk vindt. Dit wordt beïnvloed door motivatie en conditie van de leercontext (Brekelmans, 2016).
Als teamleider van een verpleegkundig team is het cruciaal helder te hebben wat de motieven voor verpleegkundigen zijn om te leren en hoe verpleegkundigen het beste ondersteund kunnen worden een maximaal leerrendement te behalen. Brekelmans (2016) noemt de volgende motieven waarom verpleegkundigen leren: carrière en persoonlijke ontwikkeling; op peil houden van kennis en vaardigheden; verplichting; interne behoefte aan kennisuitbreiding en/of een ethisch belang.
In een goede leercontext is er een positieve houding en steun van leidinggevende en collega's. Een ontmoedigende leercontext ontstaat wanneer werk en privé niet in balans zijn, beperkte tijd en middelen beschikbaar worden gesteld en als leren geen onderdeel is van de ziekenhuiscultuur (Brekelmans, 2016). Pool (2015) beschrijft dat het dagelijks werk voor verpleegkundigen motivatie is voor professionele ontwikkeling. Extra of nieuwe taken is een reden om leeractiviteiten buiten de afdeling te volgen. Leren wordt aangewakkerd door problemen in de patiëntenzorg en veranderende dienstverlening. Het begrijpen van patiëntencasussen motiveert leren. Aan leeractiviteiten op de afdeling wordt beter deelgenomen omdat ze plaatsvinden tijdens werktijd en praktische toepasbaarheid hebben. De teamleider kan bijdragen aan het leerrendement en dus indirect aan het verbeteren van zorg voor de kwetsbare ouderen door het leerproces te faciliteren en motieven om te leren te optimaliseren. De teamleider stelt het faciliterende team samen bestaande uit teamleider, VS/expert geriatrie en een verantwoordelijk verpleegkundige uit het deelnemend team, wanneer wenselijk met ondersteuning van het leerhuis.

Rol verpleegkundig specialist/expert geriatrie
Als VS/expert geriatrie heb je een rol als deskundigheidsbevorderaar. Met deze cursus word je hierin gefaciliteerd door samen met de teamleider het leerproces te superviseren.

Verpleegkundigen verdiepen hun leren door sociale interactie en gezamenlijke reflectie (Berings, 2006).
Leren, vooral werkplekleren, is een sociaal proces. Werkplekleren van de eerste orde, (bijvoorbeeld: werken, iets nieuws toepassen of opdoen van theoretische kennis) wordt verdiept door leren van de tweede orde: sociale interactie, gezamenlijke of individuele reflectie (Berings, 2006). Pool (2015) 'Het ondernemen van een formele educatie staat niet gelijk aan leren. Het is mogelijk dat meer betekenisvol leren, plaatsvindt in interactie met collega's'. Door de multidisciplinaire werkgemeenschap en interpersoonlijke relaties (feedback, reflectie en discussie) ziet de verpleegkundige haar werk als leeromgeving. Interpersoonlijke relaties dragen bij aan leren en verbeteren van het verpleegkundig proces (Skår, 2010). Als VS/expert geriatrie ben je als geen ander in staat de reflectie, supervisie en casuïstiek besprekingen met het deelnemende team op de werkvloer te begeleiden.

Tijdsinvestering

De online course heeft een maximale studiebelasting van 2 uur per week.
Wees gerust!! Deze course is op een dusdanige manier ontworpen dat het daarnaast niet voor een hele grote extra tijdsinvestering hoeft te zorgen. Het is juist en nadrukkelijk de bedoeling dat de reguliere overleg/onderwijsmomenten gebruikt worden om kennisverdieping en discussie tot stand te brengen.

Ondersteuning

Binnen het team kunnen een of enkele verpleegkundigen gevraagd worden reflectiemomenten en/of casuïstiek besprekingen te organiseren, ten tijde van de 5 weken waarin de course gevolgd wordt. Wanneer er meer leermomenten, zoals klinische lessen, onderwijsmomenten, grand rounds etc. door derden georganiseerd kunnen worden, kan het leerhuis name bij de organisatie van de onderwijsmomenten en casuïstiekbespreking een rol spelen.

In deze handreiking worden enkele mogelijke activiteiten/onderwerpen aangeboden in een zogenoemd 'Keuze menu'. Het faciliterend team (teamleider samen met VS/expert geriatrie en een verantwoordelijk verpleegkundige uit het team) maken een keuze uit deze activiteiten welke jullie passend vinden bij de dagelijkse praktijk. Verdere uitleg over het keuze menu vindt u hieronder.

Tip: Om de zorg voor kwetsbare ouderen in uw ziekenhuis te verbeteren en het leerrendement van deze course te verhogen, is het aan te bevelen om de cursus in team en/of samenwerkingsverband te volgen. Wanneer diverse afdelingen de cursus door lopen hebben, kan er uitwisseling van kennis volgen door middel van organisatie brede onderwijs momenten/ casuïstiek besprekingen te organiseren.

Literatuurlijst

- Berings, M. (2006). *On-the-job learning styles. Conceptualization and instrument development for the nursing profession.* (Proefschrift Universiteit van Tilburg).
- Brekelmans, G. (2016). *Continuing professional development of nurses, mission or profession?* Proefschrift Universiteit van Tilburg.
- Pool, I. (2015). *Continuing professional development across the nursing career. A lifespan perspective on CPD motives and learning activities.* Proefschrift Universiteit Utrecht.
- Skår, R. (2010). How nurses experience their work as a learning environment. *Vocations and learning* (3) 1-18.

Rol Leerhuis

Het leerhuis kan het faciliterende team ondersteunen bij het organiseren van de onderwijsmomenten door experts. Wanneer meerdere teams meedoen met deze online course, is het mogelijk om deze onderwijsmomenten te koppelen, zodat meerdere groepen tegelijkertijd dit onderwijsmoment volgen. Waar er vragen zijn vanuit teamleiders om ondersteuning in het faciliteren van cursus kan het leerhuis meedenken. Wellicht is er behoefte aan een format voor een reflectie bijeenkomst of casuïstiekbespreking.

Tip: Om de totale zorg voor de kwetsbare ouderen te verbeteren binnen de instelling, is het aan te bevelen activiteiten te ontwikkelen voor andere doelgroepen binnen uw instelling die aansluiten bij de thema's van deze online course. Sommige activiteiten zijn wellicht ook toepasbaar voor andere doelgroepen. Denk aan fysiotherapeuten, diëtisten, artsen, transferverpleegkundigen. Daarnaast kunt u bijvoorbeeld de 'Week van de…' organiseren. Hierbij kunt u denken aan meldingen op het intranet, informatie senior friendly hospital status of wat er in het ziekenhuis gebeurt met het thema kwetsbare ouderen.

Acties Teamleider

Voor de course

- Het samenstellen van het faciliterende team. Na het individueel doornemen van deze manual, kan in overleg de leerdoelen vastgesteld worden en de bijbehorende leeractiviteiten worden vastgesteld.
- Contact opnemen met diverse experts (VS/expert geriatrie, geriater/internist ouderengeneeskunde, apotheker, enz.) om de wekelijkse onderwijsmomenten/reflectie en casuïstiekbesprekingen voor te bereiden. Zie keuzemenu per week voor de mogelijke onderwerpen en opties.
- Contact opnemen met het Leerhuis i.v.m. ondersteuning tijdens de online course in het opzetten van de onderwijsmomenten. Wanneer het volledige programma is vormgegeven kunnen er accreditatiepunten bij V&VN aangevraagd worden. De e-learning is reeds geaccrediteerd voor … punten. Al de bijkomende activiteiten zal de instelling zelf moeten laten accrediteren. Het leerhuis kan hierbij ondersteunen.
- Wellicht willen jullie de voortgang van het kennisniveau van het team meten voor en na de cursus. Dit kan door middel van KOP-Q via: https://www.kop-q.nl/. Ook is het raadzaam om door enkele studenten HBO-V en of leden van het team een aantal dossiers in te zien en te beschrijven welke observaties, analyses, interventies gedaan worden bij kwetsbare ouderen rondom de thema's vallen, delier, voeding en functieverlies.
- De teamleider analyseert of de omstandigheden voldoende goed zijn voor het team om het leerproces te starten. Tijd en middelen zijn beschikbaar. Het is raadzaam om voor 2-3 maanden de zorg voor kwetsbare ouderen centraal te zetten in het team.
- Samen met het faciliterende team worden de leerdoelen opgesteld, en bepaalt hoe deze geëvalueerd worden. Denk hierbij ook aan teamdoelstellingen en prestatie indicatoren en het formuleren van visie op zorg voor kwetsbare ouderen door het team zelf.

Tijdens de course

- Monitoren van de voorgang van de teamleden en faciliteren daar waar belemmeringen ontstaan
- Leren is leuk, een aantal maal een tussentijdse winactie, beloning en/of competitief element inbrengen stimuleert deelname aan de online en face to face activiteiten.

Na de course

- Evaluatie van de online course (u zult actief benaderd worden voor deze evaluatie)
- Eventueel een nameting van het kennisniveau door middel van de kop-q of wederom een analyse van dossiers.
- Zijn de accreditatiepunten bijgeschreven?
- Doelen stellen voor de middellange en lange termijn om de zorg voor ouderen op uw afdeling te verbeteren. Samen met het team wordt er een visie, innovatieplan of team prestatie indicatoren opgesteld, zodat de verbetering van zorg voor kwetsbare ouderen blijvend op de agenda staat.

Uitleg Keuze menu

Onderzoek de eigen werkplek

Mogelijke activiteiten om op de werkplek te ontdekken hoe bepaalde zaken georganiseerd zijn rondom de thema's en de zorg voor kwetsbare ouderen. Het kan gaan om evaluatie van de faciliteiten/hulpmiddelen/ protocollen en/of werkafspraken. Dit onderzoek kan leiden tot het stellen van team prestatie-indicatoren en het formuleren van visie door het team.

Patiëntencontacten

Mogelijke activiteiten om tijdens de dagelijkse werkzaamheden rondom patiëntenzorg de opgedane kennis toe te kunnen passen.

Onderwijsmomenten

Leidraad om de reguliere onderwijsmomenten aan te laten sluiten bij en verdieping aan te brengen in de opgedane kennis. Denk aan casuïstiekbespreking, klinische les, grand rounds, voorlichting door derden

Reflectie en intervisie

Opdrachten op individueel niveau en in groepen (3 tot max. 5 personen) waarin de verpleegkundigen reflecteren op de eigen werkzaamheden en elkaar hierover bevragen. In een groter verband kan reflectie plaats vinden door middel van moreel beraad.

Forum

Via het online forum kunnen vragen worden gesteld, ervaringen uitgewisseld en discussie gevoerd met peers en experts. Tevens kunnen de deelnemers opvallende zaken en uitkomsten van activiteiten bespreken.
Wekelijks zullen via video de belangrijkste vragen/discussiepunten op het forum worden besproken door experts.

Keuze menu

Week 1: Kwetsbaarheid

Korte beschrijving Online Course

Deze eerste week begint met een kennismaking met de Online Course. Verder staat deze week de volgende vraag centraal: '**Hoe constateer je de kwetsbaarheid van een patiënt**?'

De deelnemers maken kennis met diverse modellen welke helpen de mate van kwetsbaarheid van de patiënt in te schatten. Met behulp van filmpjes kan worden geoefend met het model en kan gekeken worden of de deelnemers de kwetsbaarheid nu anders beoordelen dan voorheen.

De deelnemers onderzoeken of er in het eigen ziekenhuis gebruik gemaakt wordt van een model om de kwetsbaarheid te beoordelen. Daarnaast kunnen de deelnemers aan de hand van artikelen in de eigen ziekenhuispraktijk onderzoeken of de gevolgen van een behandeling voor de kwetsbare patiënt herkend en erkend worden.

Keuze menu week 1

Onderzoek de eigen werkplek

- Hoe wordt de mate van kwetsbaarheid vastgesteld door het team?
- Welke interventies verricht het team wanneer er een mate van kwetsbaarheid bij een patiënt is vastgesteld ?

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke ziekenhuisprotocollen en lokale werkafspraken zijn van toepassing?

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke data is beschikbaar in het ziekenhuis om te meten of kwetsbaarheid voldoende wordt gemeten? (denk aan screenen van kwetsbaarheid bij opname). Hoe scoort het team volgens de data? Wat vindt het team ervan?
- Mogelijk is het juist om een team-prestatie indicator vast te stellen over het screenen van kwetsbaarheid en de daarbij behorende interventies.

Patiëntencontacten

Leg tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus op het onderwerp kwetsbaarheid.

Mogelijke vragen:
Is deze oudere patiënt kwetsbaar? Ja/nee? En waarom?

Patiëntencontacten

Organiseer MDO waarbij de geriater wordt betrokken. Vraag geriater om extra uitleg over mate van kwetsbaarheid bij een patiënt waarbij ze al betrokken zijn.

Mogelijke vragen:

- Hoe werkt deze mate van kwetsbaarheid door in beleidskeuzes?
- Wat kunnen we zelf, wanneer expert (geriater/internist ouderenzorg) inschakelen?

Patiëntencontacten

- Samen met de VS/expert geriatrie kan geëxperimenteerd worden met diverse modellen van het screenen van kwetsbaarheid.
- Welke vindt het team het meest van toepassing? En waarom?

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Geriater/Internist Ouderengeneeskunde/ VS/Expert geriatrie met als mogelijke onderwerpen:

- Kwetsbaarheid

Onderstaande 2 opdrachten worden warm aanbevolen. Uit eerder vermelde literatuur blijkt dat met name reflectie en intervisie bijdraagt aan het leren.

Reflectie/Intervisie

- Deel het team op in intervisie groepen. Laat de groepen gedurende het tijdspad van de course (2-3 maanden) een drietal intervisie momenten afspreken.
- Spreek af volgens welk format de intervisie momenten worden gehouden. In elke intervisie moment (a 1 uur) worden 1-2 patiënten besproken. Het leerhuis kan helpen bij de keuze voor een format.

Reflectie/Intervisie

- Elke deelnemer aan de course kiest 1 of 2 van zijn oudere patiënten uit. De deelnemer reflecteert op de geleverde zorg (verpleegkundige observaties, interventies en uitkomsten). Deze reflectie is de basis voor bovenstaande intervisie. De deelnemer heeft tevens een beeld (via de wijkverpleegkundige of mantelzorger) hoe het functioneren van patiënt voor en na de opname is.

Reflectie/Intervisie

- Tevens kan de reflectie dienen als basis voor een (multidisciplinaire) casuïstiekbespreking onder leiding van de VS/expert geriatrie.

Forum

Stimuleer de deelnemers actief bezig te zijn op het forum. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de (uitkomsten van de) discussievragen.
Ook kunnen openstaande vragen op het forum geplaatst worden.
Aan het eind van de week zal via een video ingegaan worden op de gevoerde discussie en belangrijkste vragen van de afgelopen week.

Week 2: Verwardheid

Korte beschrijving Online Course

Deze tweede week staat **het herkennen van de diverse cognitieve stoornissen bij de kwetsbare oudere patiënt** centraal. Aan de hand van casuïstiek wordt de verwardheid van patiënten beoordeeld.
Hierin wordt de nadruk gelegd om de kennis over en het herkennen van de diverse cognitieve stoornissen bij deze patiëntgroep. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar het verschil tussen delier en dementie. Waarbij de nadruk gelegd wordt op de stoornissen die vaak niet herkend worden (zoals bijvoorbeeld een stil delier) en wat je hiermee kan doen.

Keuze menu week 2

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke scorelijsten zijn aanwezig met betrekking tot observatie van verwardheid
- Hoe ziet de DOS score lijst eruit? Welke onderwerpen komen aan bod?
- Hoe worden deze gebruikt? Wat zijn de ervaringen?
- Hoe verloopt de communicatie over het gebruik en de uitkomsten van de DOS scorelijst?
- Welke afspraken zijn er over het invullen van de scorelijsten?
- Welke data met betrekking tot het invullen van scorelijsten zijn er?
- Mogelijk is het juist een team prestatieindicator op te stellen.

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke protocollen zijn van toepassingen in de omgang met verwarde mensen?
- Welke interventies verricht het team in de verpleging van een verward persoon?
- Welke evidence kent het team over de door hen uitgevoerde interventies?
- Welke faciliteiten zijn aanwezig om onrustige patiënten veilig te verplegen?
- Verricht een online onderzoek naar nieuwe verpleegmiddelen die van nut kunnen zijn in de verpleging van verwarde ouderen.

Patiëntencontacten

Leg tijdens reguliere overlegmomenten, zoals de overdracht en de visite, de focus op eventuele cognitieve stoornissen bij de patiënt.

Mogelijke vragen:

- Heeft deze patiënt cognitieve stoornissen en/ of verwardheid?
- Zo ja, op welke manier wordt er rekening gehouden met deze stoornissen? (denk aan communicatie, delierpreventieve maatregelen, keuzes in beleid, informatievoorziening)

Patiëntencontacten

Vraag de behandelend arts:

- Hoe beoordeel je de cognitieve stoornissen
- En welke acties onderneemt hij/zij bij mogelijke cognitieve stoornissen?

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Geriater/Internist Ouderengeneeskunde/VS/Expert geriatrie met als mogelijke onderwerpen:

- Cognitieve stoornissen
- Delier

Onderwijsmomenten

Organiseer een casuïstiek bespreking over een patiënt opgenomen met delier en /of cognitieve stoornissen onder leiding van de VS/Expert Geriatrie.

Onderwijsmomenten

- Organiseer een grand round over de invloed van het hebben van cognitieve stoornissen op het opstellen van het behandelplan.

Week 3: Functionele achteruitgang

Korte beschrijving Online Course

Deze derde week staat de **herkenning van de mogelijke functionele achteruitgang van de kwetsbare patiënt tijdens de opname** centraal. Daarbij wordt doorgeborduurd op het thema: Better in – Better out: wanneer een patiënt preoperatief een betere conditie heeft, zal hij/zij uiteindelijk ook een betere conditie hebben postoperatief. Dit houdt in dat voor de kwetsbare patiëntengroep mogelijk voorafgaand aan de ingreep een training met bijvoorbeeld fysiotherapie wenselijk kan zijn om de functionele achteruitgang na de ingreep/behandeling zoveel mogelijk te beperken. De deelnemer maakt kennis met een scorelijst om deze mogelijke functionele achteruitgang in te schatten. Aan de hand van de uitkomsten van de scorelijst kunnen diverse acties ingezet worden om de functionele achteruitgang te voorkomen. Met behulp van casuïstiek kan het werken met de scorelijst geoefend worden.

Keuze menu week 3

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke protocollen /werkafspraken zijn van toepassing op het bepalen van de pre-morbide functionele status van de patiënt?
- Hoe heeft deze status invloed op de werkzaamheden van de patiënt.

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp functionele achteruitgang.

Mogelijke vragen hierbij kunnen zijn:

- In hoeverre is de patiënt tijdens de opname achteruit gegaan? In hoeverre beïnvloedt deze eventuele achteruitgang het ontslagbeleid?
- Hoe ziet de sociale situatie van de patiënt er uit?
- Wat zijn de minimale vereisten voor de patiënt om thuis (eventueel met thuiszorg) te kunnen wonen? In hoeverre speelt de belasting van de mantelzorgers hierin een rol? (Wie geeft hen aandacht tijdens de opname?)
- Wat zijn de ideeën van de patiënt tegenover bijvoorbeeld een opname in een verpleeghuis/revalidatie. Hoe bespreek je dit?

Onderwijsmomenten

Organiseer een lesmoment met de geriater/ internist ouderengeneeskunde/ VS/Expert geriatrie met als onderwerp

- Functionele status van een oudere patiënt en de invloed van een ziekenhuisopname.

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Fysiotherapeut met als mogelijk onderwerp:

- Welke interventies kun je inzetten om deze functionele achteruitgang zo veel mogelijk te voorkomen?

Onderwijsmomenten

Bijeenkomst organiseren met wijkverpleegkundigen over functionele achteruitgang en de gevolgen hiervan voor een patiënt na ontslag uit het ziekenhuis .

Reflectie/intervisie

- Elke verpleegkundige heeft in zijn individuele reflectie (zie week 1 reflectie/intervisie opdracht) contact met de wijkverpleegkundige/ casemanager dementie/huisarts/ Praktijkondersteuner (wat het meest van toepassing is)

Week 4: Polyfarmacie

Korte beschrijving Online Course

Deze vierde week staan de **problemen rondom polyfarmacie** centraal. De deelnemers krijgen achtergrondinformatie over het signaleren van polyfarmacie bij kwetsbare ouderen en wordt besproken wie welke verantwoordelijkheid heeft voor de medicatie.
De deelnemers worden gestimuleerd aan de hand van medicatielijsten na te denken over welke stappen ze zouden nemen. Hierbij ligt de nadruk op kennis en eigen verantwoordelijkheid:

- Wat weet je over deze medicatie en hun (wissel)werking?
- Wanneer is het de eigen verantwoordelijkheid en wanneer schakel je een andere professional in (zoals oorspronkelijk voorschrijvende arts en/of apotheker)?

Keuze menu week 4

Onderzoek de eigen werkplek

- Welke medicatie worden het meest voorgeschreven bij ouderen in de oudere patiëntenpopulatie van het team?
- Wat zijn de (contra-)indicaties, werking en bijwerkingen van deze middelen?

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp polyfarmacie.

Mogelijke vragen:

- Bij wie vind je mogelijke ernstige interacties tussen medicatie? (zoals bijvoorbeeld bij verhoogd bloedingsrisico of morfine zonder movicolon, of???)

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Apotheker/klinisch farmacoloog/Geriater/Internist ouderengeneeskunde met als mogelijk onderwerpen:

- Wanneer spreek je van polyfarmacie?
- Welke acties kun je ondernemen wanneer er sprake is van polyfarmacie bij een patiënt?
- Tot wanneer kun je zelf bepalen of het medicijngebruik van de patiënt mogelijk is i.v.m. polyfarmacie en wanneer moet je een expert inschakelen?

Forum

Blijf de deelnemers stimuleren actief te zijn op het forum

Week 5: Complexe besluitvorming

Korte beschrijving Online Course

Deze week staat de **complexe besluitvoering in gezamenlijkheid met de patiënt** centraal. De deelnemers maken kennis met een methode om deze complexe besluitvoering toe te kunnen passen bij de kwetsbare, oudere patiënt.
De nadruk in deze week ligt op kennis en het oefenen met de methode in de praktijk. Daarnaast volgt deze week een aantal casus die alle voorgaande behandelde onderwerpen combineert.

Keuze menu week 5

Onderzoek de eigen werkplek

- Op welke manier vindt complexe besluitvorming bij kwetsbare ouderen plaats in het team?
- Welke experts zijn er betrokken bij/verantwoordelijk voor de complexe besluitvorming bij kwetsbare ouderen?
- Merkt u verschil in aanpak bij de diverse specialisten m.b.t. complexe besluitvorming?

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp complexe besluitvorming.

Onderwijsmomenten

- Organiseer een moreel beraad onder leiding van een deskundige bij een patiënt waar een complex besluit genomen moet worden. Het leerhuis kan hierin ondersteunen.

Discussie/reflectievragen

- Reflecteer met het team op de intervisie momenten in de groepen
- Wat is het leerrendement geweest hieruit?
- Probeer met het team een visie op zorg voor ouderen te formuleren
- Stel het bijbehorende innovatieplan en/of teamprestatie indicatoren op.

Achtergrondinformatie

E-Infuse

E-Infuse is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk die in het leven is geroepen om online scholing over maatschappelijk relevante onderwerpen voor zorgprofessionals aan te bieden. De courses die uit het CGS project ouderenzorg zijn ontwikkeld worden nu door E-Infuse onderhouden en uitgezet. Daarnaast vindt er verdere ontwikkeling plaats van deze en andere courses. Het bestuur van E-Infuse wordt ondersteund door een inhoudelijke werkgroep. Meer informatie is te vinden op www.e-infuse.com

Future Learn

De ONLINE COURSE wordt aangeboden via het digitale platform Future Learn. Future Learn is opgericht vanuit de open universiteit Engeland. Via het Future Learn platform worden open online courses aangeboden, waarbij de uitgangspunten van effective learning worden gebruikt. De cursussen worden aangeboden door middel van video's, artikelen en de mogelijkheid tot discussie met mededeelnemers op het forum. Daarnaast kan aan de hand van vragen de opgedane kennis getest worden.